

Előfizetési árak:

Rész évrre 20 kor. — fill.
Félévre 10 — — —
Negyedévre 5 — — —
Egy óra 1 — 70. —
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot,

vársz. a p. m. a. d. u. k.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Egységes hadsereg.

Pécs, 1901. március 5.

A honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmából tegnap hatalmas közjogi vita fejlődött ki a hadsereg egységes volta körül. Az ellenzéki szónokok kimutatták, milyen óriási akadályt képezi a magyar nemzeti állam kialakulásának a közös hadsereg a maga német vezérletével és vezényletével, osztrák szellemével; a mire Széll Kálmán azt vágta vissza, hogy a hadsereg közös és egységes volta a hatvanhetes törvényen alapszik s annak vezérleti és vezényleti nyelvűl a németet szintén, ennek a törvénynek az alapján dekretálta az uralkodó, kinek ez az 1867. évi XII. t. c. 11. §-a értelmében főtartott jogai közé tartozik.

Persze, azt figyelmen kívül hagyta a miniszterelnök, hogy a főtartott uralkodói jogok gyakorlatának is vannak törvényes korlátjai s a főforgó kérdésben ezt a korlátot azok a törvények állítják föl, amelyek a magyar állam hivatalos nyelvűl a magyart dekretálják; olyan fontos állami ügyben tehát, minő a hadsereg kérdése, főtartott uralkodói joggal sem lehet idegen nyelvet hivatalos nyelvvé tenni. Hisz ugyanaz a törvényszakas, amely a hadseregre vonatkozó főtartott uralkodói jogokat megállapítja, Magyarország véde-

jét világosan *magyar hadseregek* nevezi, a melyből a magyar állam hivatalos nyelvet nem lehet csupa célszerűségi szempontokból kiküszöbölni.

De ha igaza is lenne Széll Kálmánnak, ez csak a függetlenségi párt álláspontjának helyes voltát bizonyítaná, mert valóságos nemzeti politikai ez, amely nemcsak elveszi egy nemzettől a saját védeje fölé való szabad rendelkezési jogát, de meg arról sem gondoskodik, hogy a veradó szolgáltatásának súlyos kötelessége a nemzeti szellemet el ne ölje, az államalkotó nemzet nyelvének elnyomását ne eredményezze. Ha a német nyelv uralmát a magyarországi véderőben a birodalmi hadsereg egysége megköveteli, ez csak egy okkal több arra, hogy a magyar nemzet az önálló magyar hadsereg föllállítását teljes erővel követelje.

És ez ellen nagyon gyöngy argumentum azt mondani, hogy ez lehetetlen, mert a hatvanhetes törvény a hadsereg közösségét dekretálta. Az a hatvanhetes törvény se örök alkotás, hisz az osztrák viszonyok zülöttsége folytán máris recsegropog minden ízében és összedőléssel fenyeget. Maguk a fejlődő viszonyok kényszerítenek annak gyökeres megváltoztatására s ha az megváltoztatható egyik részében, meg kell hogy változtatható legyen abban a részében is, a mely a hadsereget közössé tette. Hisz a gyakorlat amúgy is

megváltoztatta már, csak hogy Magyarország állami önállóságának rovására, mert a hatvanhetes törvény még csak osztrák-magyar közös hadügyminisztériumot szervezett, ezt azonban most már hivatalosan — mert hisz német a hivatalos nyelv — *Reichskriegsministerium* nak, birodalmi hadügyminisztériumnak nevezik. Elsikkasztották az elnevezésben a magyar államot s beleolvasztották az egységes birodalomba.

És hasztalan vitatják, hogy a hadsereg közösségét a pragmatika szankció, a szolgálati nyelv egységét pedig a házassági szempontok követelik, mert valójában ugy áll a dolog, hogy egy a közösséget, mint az egységes német szolgálati nyelvet csak az összbiradalmi eszme érdekében állapították meg, ami egyenes tagadását képezi Magyarország törvénybe iktatott állami különállásának.

A pragmatika szankcióban megállapított közös és együttes birtoklás csupán kölcsönös védelmi kötelezettséget feltételez. Akármelyik részre támadtatik meg a Habsburgok jogára álló népeknek és országoknak, a többi tartozik védelmére sietni egész erejével, de ebből éppenséggel nem következik, hogy a törvény szerint külön állami léttel bíró Magyarország lemondani kényszerüljön a saját védeje körül való önálló intézkedési jogáról s egy közös birodalmi hadseregbe tartozzon künden

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Egymásra találtak.

A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája.

Írta: Hegyháti.

A főzőkőház halottas kamrájának nagy, fehér márvány asztalán két hulla feküdt.

Ismérik-e egymást, találkoztak-e valaha az élet küzdőterén, ki tudja? Most egymást virrasztják a hideg márványon, egy férfi és egy nő, pergamen színű lepedővel letakarva. Kacagó ironiája a sorsnak!

A sötét éj leple átlatatlan szemfedőként ború a szederjes, fakó hullákra.

A siri éjben két hulla a márvány asztalon. Egy férfi és egy nő hullája egymás mellett.

Mily különösek, kiszámíthatlanok az élet utjai.

Az éj néma csendjét a toronyóra monoton ütése zavarja meg.

Egy . . . kettő . . . három . . . tizenkettő.

Éjtél van.

A hullák megmozdulnak.

Üveges, meredt szemekkel bele bámultak a vak sötétségbe.

— Ki van itt mellettem? — kérdi az egyik.

— Hulla, — felel ez vérfogasztó nyugalommal, — ki vagy te?

— Hulla.

— Neved nincs?

— Nincs, csak számom.

Brrr.

— Figyelj, — szólal meg az egyik, — elmondom, mint kerültem ide.

— Figyelek!

— Dúsgazdag szülőknek voltam egyetlen gyermeke. Fény és jólét rajzott körül, és elteltem a paloták csillogó mázával, megundorodtam az előkelőség erkölcstelen léhaságától. Az életet csak a villamkörtek fény sugariban láttam. Erkölcs, nyomor, vallásosság ismeretlen fogalmak a parkettes termekben, ott csak a bűn tanyázik aranyos takaró alatt. Nekem idegen volt e világ. Vágytam valami ismeretlen után, mi a leket felragadja a nagyuri léhaság illatos fertőjéből, mi szivembe belé csepegtetné a szeretetet. Vágytam a szegénységet, felcserélni a palota csillogó fényét a kunyhóban tanyázó idillikus egyszerűséggel, a kamellát a szerény pefelettséggel, a selyem ruhá sercegését a festett karton suhogásával.

Egy komor őszi éjjelen künn ödöngtem az utcákon. A kávéház dohányfüstös levegője ólom sulyként feküdt meg mellemet. Mohón szívám magamba az éj ozónus hideg levegőjét s céltalanul barangoltam a folyó-

partján az a szűk sikátorokban, a merre a véletlen léptemet irányítja.

Az éj csendjét csak bolygó lépteim zaja zavarta meg. Egyszerre egy közeledő alak tűnt szemembe. Nesztelenül suhant előre. Vajjon ki lehet? Talán egyike azon éjjeli lepkeknek, kik a festett virág hamisított himporát árulják; csengő aranyért, vagy a száraz kenyérért? Nem, az volt. Amint engem meglátott, mintha lecövekeltek volna, megállott. Ifjú leányka volt. A melle zihált, remegő kezével szeméihez emelte perkal kötényét. Sirt.

— Hova, kis hugom? — kérdelem.

A leány hangos zokogásban tört ki.

A gondolatok örülte gyorsaságban hajszolták egymást agyamban. Igen. E kis leány ismeri már az életet, már volt része a szalonkabato éretyhősök kigyó sziszegéséből, kik az érzékiség áldozati oltárán hamvasztják el zakatoló lelkiismeretüket, hogy a sötét magány leple alatt durva kézzel téphessék a fakadó bimbó védtelen, reggharmatos szirmait.

— Ne félj kis leányom, — bátorítám a remegőt, — bennem oltalmazóra találsz. Hova sietsz így késő éjjelen?

A leányka harám tekintett. Könyes szemében a védtelenség, a hála nyilatkozott meg.

— Édes anyám halálán van, — felelt elcsukló hangon. — a gyógyszerárba megyek. Talán még nem lesz késő.

TÁVIRATOK.

— **A helyzet Kínában.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Shanghai-ban Hsingking mellett 3000 orosz megtámadott egy 10000 lovas rablóból álló csapatot. A rablók egy orosz ágyut elfoglaltak és kényszerítették az oroszokat, hogy 20 halott és 30 sebesült visszahagyása mellett Mukdembe visszavonuljanak.

— **A Máv. új kocsijai.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A kereskedelemügyi miniszter négyezer új waggont rendelt meg a magyar államvasutak számára.

— **Egy régi fővárosi polgár halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Müller Bernát, a főváros egyik legrégebbi polgára, Müller Kálmán egyetemi tanár atyja és Liphay Sándor műegyetemi tanár apósa, ma 91 éves korában Budapesten meghalt.

— **Képviselői beszámoló.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Maróthon a kerület országgyűlési képviselője Klobusický János tegnap tartotta beszámolóját, mire megalakult a szabadelvű párt. A képviselő nagy ovációkban részesült. Szev Kálmánt és a kormányt táviratilag üdvözölték.

— **Veszedelemes ház.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Kmetthy utca 17. számú házban Budapesten a II. emeleten, a hol Steinhardt Mór lakik, a mennyezet vakolata egy és fél méternyi hosszúságban, s egy méternyi szélességben lezuhant. A szobában senki sem tartózkodott s így baja senkinek nem történt. A főváros mérnöke kijelentette, hogy azonnali kilakoltatás szüksége nem forog fenn. Holnap különben a házban, a mely Schwartz Lajosé, vizsgálatot tartanak s ez lesz hivatalosan kideríteni, hogy mi az oka a többször ismétlődő vakolatomlásnak.

— **Életunt tanítójelölt.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Fischer József, 18 éves tanítójelölt, tegnap délután a Margit-híd közelében Budapesten a Dunába ugrott, szerencsére azonban idejében kimentették. Be szállították a Rókus-kórházba.

— **Lezendesült lázadás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Palermóban a rend helyre van állítva. A prefekt felhívást bocsátott ki, hogy a rend ne zavartassék meg újra.

— **A bolgár trónörököséről.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szófiában kelt hírek szerint Boris trónörökös állapota még mindig aggasztó.

— **As angol király otthon.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Vlissingenből sürgönyzik, hogy Edward király tegnap reggel Angolországba utazott.

— **Ninos spanyol kabinet.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Madridban Ascarraga a kabinet alakítást visszautasította.

— **Baleset a gyárban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Német-utca 9. sz. a. Budapesten levő Rubin féle gyárban a gép kerekei közé került Csimege József, 15 éves inas gyerek jobb keze. A szegény fiu keze teljesen összeroncsolódott. Leszedték a gép kerekeit, úgy vették ki a fiu karját a kerek közl, azután pedig sok vért vesztett fiut bevitték a Rókus-kórházba.

— **Kitett csecsemő.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Rákóczi téren Budapesten tegnap este egy csecsemő holttestére akadtak az arra járók. A rendőrség intézkedett, hogy a kis hullát az orvostani intézetbe szállítsák, az anya kinyomozása után pedig vizsgálatot indított.

— **Gázrobbanás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Özvegy báró Senygyey La-

josnénak Baross-utca 8. számú házában levő lakásán tegnap este megrepedt a fürdőszoba gázesőve. Koloszar József inasa gyanútlanul nyitott a fürdőszobába, a mikor az égő gertyától a kiömlött gáz nagy durranással felrobbant. Néhány ablak betört a légnyomás következtében, az inas szerencsére csak könnyebb természetű sérülést szenvedett.

— **Halálos lábtörés.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A minap történt, hogy Jakin János, galíciai illetőségű, hatvanegyesztendős munkás Budapesten a sikamlós gyalogjárón megcsuszott és jobb lábát törte. A Rókus-kórházba szállították, a hol az éjszaka kiszenvedett.

— **Felkelők harca.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Colonban az amerikai hadsereg és a felkelők közt véres harc volt, melyben az utóbbiakat megverték. A felkelők 30 halottat és 10 sebesültet, a kormánycsapatok 8 tisztet és 7 embert vesztek, sokan megsebesültek.

— **Az „utonálló“ barát.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Budapesten a napokban a futó-utcában hazafelé tartó Freiler Károly magánhivatalnokot valami Resznik János foglalkazás- és lakás nélküli csavargó megtámadta és fejbeszurta. A dologban most érdekes fordulat állt be, a mennyiben tegnap reggel megjelent a főkapitánynál Freiler, Resznik Jánossal s jegyzőkönyvbe adta, hogy ő a kérdéses alkalommal be volt rugva s ártatlanul jelentette föl barátját. Valami előtte ismeretlen ember támadta meg, a kit nem tud megnevezni s kéri, hogy barátja ellen szüntessék meg az eljárást.

— **A rosszság vége.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A keleti pályaudvar indulási oldalának pincehelyiségében ma reggel eszméletlen állapotban találták Rima József zempleni születésű 36 éves kovácslegényt. Az előhívott mentők konstatálták rajta, hogy részegen esett a pincébe s ilyen állapotban vitték is el a dologházi kórházba.

— **Baleset.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Csernoka Pál Ottmár, galíciai születésű 36 éves napszámosnak tegnap délelőtt az ó-budai Spitzer-féle gyárban a fejére esett egy vasdarab. Oly súlyos sebet szenvedett, hogy haldokolva vitték Üröm-utca 68. sz. a. levő lakására.

Szerkesztői üzenet.

A „Pécsi Napló“ vasárnapi számában már ismét valótlanúságot köhöl. Otromba hangon tartott szerkesztői üzenetében ugyanis azt merészeli ferdíteni, hogy mi a csendőrséget védjük ama ismeretes le-tartóztatási ügyben irt valótlan híre adott feleletünkben. Pedig mi ezt egy szóval sem tettük, csak az ő rosszakaratu koholmányával szemben mutattuk ki, hogy valótlan mond, fül-lent akkor, mikor azt merészeli írni, hogy mi a letartóztatás gyanújáról mint »beigazolt« tény-ről irtunk volna annak idején. Persze ezért kérdezte tőle valaki most, hogy mért nem válaszol a mi feleletünkre s mert érzi, hogy a valótlanúságon rajtakapván, nem tud védekezni, olyan gyatraságokat emleget, hogy mi velünk polemiába nem bocsájtkozik. Nem is hülye támadásokból áll a polemia; olyanokból, a milyen jelzett valótlan koholmánya is. A polemia alapföltétele a tisztességes hang; est pedig a „Pécsi Napló“ éknál nem ismerik!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Pécs, Király-utca 38. sz. alatt

egy pince

800 hektoliter jó hordókkal bérbe adó, ugyanott egy szoba és konyhából álló

lakás

és egy kisebb

bolthelyiség

olcsón bérbeadó.

V. 64/2. sz.
1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kecskeméti királyi törvényszék 1901. évi 517. sz. végzése következtében dr. Kecskeméti Lajos kecskeméti lakos ügyvéd által képviselt Pintér Bernát kecskeméti lakos javára Csarsch Imre sellyei lakos ellen 80 kor. s jár. erejéig 1901. évi január hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 3627 kor. 40 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: áru és butor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szentlőrinci kir. járás-bíróság 1901. évi V. 64/2. számú végzése folytán 59 kor. 30 fillér hátralék tőkekövetelés, 80 kor. után ennek 1900. évi december hó 21-ik napjától járó 6%-os kamatai, 1/2 % váltódíj erejéig Sellyén leendő eszközzésére 1901. évi március hó 7. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik es ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szentlőrincen, 1901. évi február hó 22. napján.

Köncsey,
kir. bir. végrehajtó.

Pécs város háztulajdonosainak
névjegyzékeés
a pécsi szőlősgazdák névjegyzéke

a helyrajzi és kataszteri számokkal, az utcák, illetve dűlők szerint.

Kapható kiadóhivatalunkban.

A két kötet ára 3 korona.

Előfizetési árak:

Égész évre, 20 kor. — fill.
Félévre, 10 „ „ „
Negyedévre, 5 „ „ „
Egy óra, 1 „ 70 „ „
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Kéziratot,

csak a szerkesztőnek adni lehet.

Egységes hadsereg.

Pécs, 1901. március 5.

A honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmából tegnap hatalmas közjogi vita fejlődött ki a hadsereg egységes volta körül. Az ellenzéki szónokok kimutatták, milyen óriási akadályt képezi a magyar nemzeti állam kialakulásának a közös hadsereg a maga német vezérletével és vezényletével, osztrák szellemével; a mire Széll Kálmán azt vágta vissza, hogy a hadsereg közös és egységes volta a hatvanhetes törvényen alapszik s annak vezérleti és vezényleti nyelvűl a németet szintén, ennek a törvénynek az alapján dekretálta az uralkodó, kinek ez az 1867. évi XII. t. c. 11. §-a értelmében főtartott jogai közé tartozik.

Persze, azt figyelmen kívül hagyta a miniszterelnök, hogy a főtartott uralkodói jogok gyakorlatának is vannak törvényes korlátjai s a főforgó kérdésben ezt a korlátot azok a törvények állítják föl, amelyek a magyar állam hivatalos nyelvűl a magyart dekretálják; olyan fontos állami ügyben tehát, minő a hadsereg kérdése, főtartott uralkodói joggal sem lehet idegen nyelvet hivatalos nyelvvé tenni. Hisz ugyanaz a törvényszakas, amely a hadseregre vonatkozó főtartott uralkodói jogokat megállapítja, Magyarország véde-

jét világosan magyar hadseregnek nevezi, a melyből a magyar állam hivatalos nyelvét nem lehet csupa célszerűségi szempontokból kiküszöbölni.

De ha igaza is lenne Széll Kálmánnak, ez csak a függetlenségi párt álláspontjának helyes voltát bizonyítaná, mert valóságos nemzeti gyilkos politika ez, amely nemcsak elveszi egy nemzettől a saját védereje fölött való szabad rendelkezési jogát, de meg arról sem gondoskodik, hogy a veradó szolgáltatásának súlyos kötelessége a nemzeti szellemet el ne ölje, az államalkotó nemzet nyelvének elnyomását ne eredményezze. Ha a német nyelv uralmát a magyarországi véderőben a birodalmi hadsereg egysége megköveteli, ez csak egy okkal több arra, hogy a magyar nemzet az önálló magyar hadsereg föllállítását teljes erővel követelje.

És ez ellen nagyon gyöngő argumentum azt mondani, hogy ez lehetetlen, mert a hatvanhetes törvény a hadsereg közösségét dekretálta. Az a hatvanhetes törvény se örök alkotás, hisz az osztrák viszonyok züllostsége folytán máris recseg-ropog minden ízében és összedőléssel fenyeget. Maguk a fejlődő viszonyok kényszerítenek annak gyökeres megváltoztatására s ha az megváltoztatható egyik részében, meg kell hogy változtatható legyen abban a részében is, a mely a hadsereget közössé tette. Hisz a gyakorlat amugy is

megváltoztatta már, csak hogy Magyarország állami önállóságának rovására, mert a hatvanhetes törvény még csak osztrák-magyar közös hadügyminisztériumot szervezett, ezt azonban most már hivatalosan — mert hisz német a hivatalos nyelv — »Reichskriegsministerium«-nak, birodalmi hadügyminisztériumnak nevezik. Elsikkasztották az elnevezésben a magyar államot s beleolvasztották az egységes birodalomba.

És hasztalan vitatják, hogy a hadsereg közösségét a pragmatika szankció, a szolgálati nyelv egységét pedig hálszati szempontok követelik, mert valójában ugy áll a dolog, hogy ugy a közösséget, mint az egységes német szolgálati nyelvet csak az összbiradalmi eszme érdekében állapították meg, ami egyenes tagadását képezi Magyarország törvénybe iktatott állami különállásának.

A pragmatika szankcióban megállapított közös és együttes birtoklás csupán kölcsönös védelmi kötelezettséget feltételez. Akarmelyik részre támadtatik meg a Habsburgok jogára álló népeknek és országoknak, a többi tartozik védelmére sietni egész erejével, de ebből éppenséggel nem következik, hogy a törvény szerint külön állami léttel bíró Magyarország lemondani kényszerüljön a saját véderejéről való önálló intézkedési jogáról s egy közös birodalmi hadseregbe tartozzék küldeni

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Egymásra találtak.

A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája.

Írta: Hegyháti.

A Rózkörház halottas kamrájának nagy, fehér márvány asztalán két hulla feküdt.

Ismérik-e egymást, találkoztak-e valaha az élet küzdőterén, ki tudja? Most egymást virrasztják a hideg márványon, egy férfi és egy nő, pergamen színű lepedővel letakarva.

Kacagó iróniája a sorsnak!
A sötét éj leple átlatatlan szemfedőként ború a szederjes, fakó hullákra.

A siri éjben két hulla a márvány asztalon. Egy férfiú és egy nő hullája egymás mellett.

Mily különösek, kiszámíthatlanok az élet utjai.

Az éj néma csendjét a toronyóra monoton ütése zavarja meg.

Egy . . . kettő . . . három . . . tizenkettő.

Éjtél van.

A hullák megmozdulnak.

Üveges, meredt szemekkel bele bámulnak a vak sötétségbe.

— Ki van itt mellettém? — kérdi az egyik.

— Hulla, — felel ez vérfogyasztó nyugalommal, — ki vagy te?

— Hulla.

— Neved nincs?

— Nincs, csak számom.

Brrr.

— Figyelj, — szólal meg az egyik, —

elmondom, mint kerültem ide.

— Figyelek.

— Dúsgazdag szülőknek voltam egyetlen

gyermek. Fény és jólét rajzott körül, és el-

teltem a paloták csillogó mázával, megundor-

rogtam az előkelőség erkölcsstelen léhaságá-

tól. Az életet csak a villamkörték fény sugarai-

bán láttam. Erkölcs, nyomor, vallásosság is-

meretlen fogalmak a parkettes termekben, ott

csak a bűn tanyázik aranyos takaró alatt.

Nekem idegen volt e világ. Vágytam valami

ismeretlen után, mi a leket felragadja a nagy-

uri léhaság illatos fertőjéből, mi szívembe

belé csepegtetné a szeretetet. Vágytam a sze-

génységet, felcserélni a palota csillogó fényét,

a kunyhóban tanyázó idillikus egyszerűség-

gél, a kaméliát a szerény nefejejtssel, a se-

lyem ruhá sercegését a festett karton suhó-

gásával.

Egy komor őszi éjjelen künn ödöngtem

az utcákon. A kávéház dohány füstös leve-

gője ólom sulyként feküdt meg mellemet.

Mohón szívtam magamba az éj ozónus hideg

levegőjét s céltalanul barangoltam a folyó-

partján s a szűk sikátorokban, a merre a vé-

letlen léptemet irányítá.

Az éj csendjét csak bolygó lépteim zaja

zavarta meg. Egyszerre egy közeledő alak

tűnt szemembe. Nesztelenül suhant előre. Vaj-

jon ki lehet? Talán egyike azon éjjeli lep-

kéknek, kik a festett virág hamisított himporát

árujják, csengő aranyért, vagy a száraz ke-

nyérért? Nem, az volt. Amint engem meg-

látott, mintha leövekeltek volna, megállott.

Uj leányka volt. A melle zihált, remegő ke-

zével szeméhez emelte perkal kötényét. Sirt.

— Hova, kis hűgom? — kértem.

A leány hangos zokogásban tört ki.

A gondolatok örülte gyorsaságban haj-

szoltak egymást agyamban. Igen. E kis leány

ismeri már az életet, már volt része a sza-

lonkabató erényhősök kigyó sziszegéséből,

kik az érzékiség áldozati oltárán hamvaszt-

ják el zakatoló lelkiismeretüket, hogy a sötét

magány leple alatt durva kezzel téphessék a

fakadó bimbó védtelen, reggharmatos szir-

mait.

Ne félj kis leányom, — bátorítám a

remegőt, — bennem oltalmazóra találsz. Hova

sietsz ily késő éjjelen?

A leányka rám tekintett. Könyes

szemeiben a védtelenség, a hála nyilatko-

zott meg.

— Édes anyám halálán van, — felelt

elcsukló hangos. — a gyógyszerházba megyek.

Talán még nem lesz késő.

fegyvert fogható fiait és annak fõntartásába beleõlni a pénzt.

Az az okoskodás, hogy a pragmatika szankcióból folyó kölcsönös, vagy akár közös védelmi kötelezettség is egységesen szervezett hadsereget feltételez, mert csak egységes hadsereg képes az uralkodó számára biztosítani összes országainak sértetlen birtokát, olyan silány ügy, a melyet a pragmatika szankció óta lefolyt események lépten-nyomon meghazudtolnak. Igen helyesen utalt tegnap Ugron Gábor Ausztria 200 éves történetére, mely azt bizonyítja, hogy Ausztria mindig csak akkor viselt gyõzelmes háborút, mikor szövetségesei voltak; mihelyt az egységes osztrák hadsereg magára maradt a küzdelemben, ez mindig kudarccal végzõdött.

Ott volt mindjárt kezdetnek Mária Terézia örökösödési háborúja, melyben a pragmatika szankció szerinti közös és együttes birtoklást Magyarország külön védereje mentette meg; Napoleont sem egységes hadsereg verte meg, hanem több államnak külön szervezett és csakis alkalmilag szövetségesei. Az egységes osztrák hadsereget 1859-ben a szövetségesei francia és olasz, 1866-ban egy részrõl az olasz, másrészt a szövetségesei német hadseregek verték meg.

De ha bármilyen támadást is csak egységesen szervezett hadsereg lenne képes sikeresen elhárítani, akkor mit használnának a különbözõ államok között éppen az újabb idõkben lábrakapott véd- és dacsövetségek? Magyarország is ilyen véd- és dacsövetségre lépett a pragmatika szankcióban az uralkodóház többi népeivel; a különbség e szövetség és idegen államok közt szokásos szövetségek között csak az, hogy ezek csupán idõhöz kötöttek, amaz pedig az uralkodó személyének azonossága által biztosított állandósággal bír.

Egységes hadsereget azonban éppen úgy nem igényel, mint a hármassövetség,

Nem faggattam tovább, de vele együtt rohantam a gyógyszerházba, onnan visszafelé a külváros alacsony házai közé. Ugy éreztem, kötelességet teljesítek, igen a hit, a lelkiismeret, a szív reám rótt kötelességet.

Szegényes, alacsony házba értem. Az egyetlen ágyon mozdulatlanul test feküdt. Az anya volt. Meghalt, hogy leánya ne lássa halál tusáját, ne hallja utolsó jajját, sóhaját. Meghalt, hogy lelkét, a melyet megtört az emberek képmutató önzése, visszaadja Istenének; hogy szívét, a mely a nyomor, az üldözöttség keservével vette körül leányának képét, az érzelmek szakadt hurjaival a koporsó némaságával hallgattassa el.

Az árva fájdalma belenyilamlott lelkembe. Vele sirtam, vele zokogtam, vele imádkoztam. Igen, ezt vágytam én. A nyomort, a szegénységet; a kunyhót, ahol nem titkolják az érzelmeket, ahol nem szégyen a köny, nem gyalázat az imádság.

Harmadnap egyszerű, fekete koporsót kísértünk, ketten: én és az árva. És hogy a temetés után visszatérünk abba a szegényes, alacsony kis szobáskába, a melynek üres falain megkongott az árva szívének felzokogó fájdalma, egy néma kézszorítással együvé tettem életemet az elhagyott árváéval.

Elhagytam a méltóságos atya csillogó kastélyát; elhagytam a védtelen, érintetlen szirmokon tipró léha barátok seregét; eldobtam a gazdagságot, a mely megfertõztette lelkemet s hasonlívá lettem külsõben azzal, ki

vagy az orosz-francia szövetség. Csak az összbírodalom hõbortja, mely már annyiszor vitte a falnak Ausztriát, követel egységes német hadsereget s a mikor mi ezt enverünkkel tápláljuk, csak ellenségünket erősítjük, de gyõngítjük az uralkodóházat is, mely csak Magyarországon bírja hatalmának legerõsebb támaszát.

Hírek.

Pécs, 1901. március 5.

Ibolya-nyílás.

Vasárnap volt, amolyan február végi vasárnap, mikor az emberek ünnepõbe jártak, ünnepõruhás emberek sokaságával teltek meg a hólepte utcák.

Mert hideg volt és sikongató téli szél hajszolta a levegõgömböket a fákról a lehulló zuzmarát, melyek táncra kerekedtek s õrült gyorsasággal keringtek ott fenn a magasban.

Minden látomány még a télre vallott. Az ember ott a Széchenyi-téren fellapátott hóbuckákban mintha látni vélte volna a karácsonyfákat, mintha hallotta volna is vékony tüleveleiknek zizegését, s hõtõl megtisztultan odaképzelte volna e szent fákat a családi asztal fölé. Bent a szobában barátságos meleg; az asztal körül édes apróságok, kiknek arcára kikönyökölt a kíváncsiság, vajjon minõ ajándékkal köszönt be hozzájuk Karácsony szent estélyén az aranyhajú kis Jézuska. Az ablakok alatt valahol a betlehemi csordapásztorok álomba-ringató monoton nótáját énekelik a gyerekek; s az egyes házakban, látni a le nem függönyözött ablakon által, — hogy mint gyul ki lassan a karácsonyfa fénye, mely tündéri világosságot áraszt a boldogokra.

Szakasztott ilyen idõ volt akkor vasárnap, — de a havat s téli szél zugását kivéve minden egyéb csak reminiscenciákban.

Mert a Széchenyi-térrõl eltűntek a fenyõk s csak az emberek jártak a hidegben, épúgy, mint mikor a Karácsony estéjének leszállását várták.

Még estére nem hajlott ekkor; tömve volt néppel a Király-utca aszfaltja. Így télen, mikor az ember szeme hozzá van szokva az egyszerű fehérséghez, — a tekintet csak meg

megtanított könyezni, imádkozni, ki szive ártatlanságának szirtjével kiegyenlítette azt a nagy irt, a melyet az elõkelõség takargatott büne támasztott, csak a kunyhó lakói elõtt ismeretes lelkiismeretben.

A milliók szenvedni, szeretni tudnak, a tizezrek csak élni és elkárhozni.

Dolgoztam, hogy tenyerembõl kiserkent a vér, hisz hûséges, szerető hitves várt otthonomban, a melyet a szerelem párnázott körül. Elcsigázott testem felüdült az imádott lény csókoldozó lelkétõl. Boldog voltam.

Boldogság! Hah, minõ sejtelmes álom. Igen álom, a melynek ébredése halál!

Azok a gyengéd kezek, a melyek oly szeretettel törölték arcom verejtékét, az én távollétemben mást öleltek; azok a jóságos szemek, a melyeknek könnyét én csókoltam le, idegen szemekben tükrözõdtek vissza, azok az ajkak, a melyek az én végtelen szerelmemet visszhangozták, másnak ajkán pihentek.

A szívem nem szakadt meg, hisz volt két õrangyala: a köny és az imádság, de agyamba szõktette a vért. Egy ártatlan, zsenge leány szerelmeért elhagytam szülõt, jóbarátot, eldobtam magamtól fényt, gazdagságot, hírnevet. Miért most ez élet? El vele. A pisztoly hideg vasát még éreztem lázas homlokomon, aztán . . . aztán elcsendesült ez a zaklatott szív. Most itt fekszem. A takaróm sötét, mint a hitves hûtlensége; a derékajlam hideg, mint a hitves szeretete.

A férfi hullája elhallgatott.

szokott akadni a virágkereskedõk kirakatán, melyben tarka színvegyületekben, festõi pompában diszlenek a virágok. Hogy elsétáltak a párok a kirakat elõtt, csak meg-megálltak ott egy pillanatra.

Hölgyek, férfiak, voltak vegyest, s ha férfi a hölgyvel együtt van, hogyné érdeklõdnék a virágok iránt. Egy-egy virág mind-egyik szívében valami kellemes, édes emlékeztetést ujit fel s visszavarázsolja azokba a napokba, mikor még nem volt ilyen árván, pusztán letarolt minden.

Hát jöttek, egymásután.

— Nézd csak azt a rózsát, szólt az egyik pár; ezekbõl a fajtákból való volt az én menyasszonyi csokrom; emlékszel még reá?

— Emlékszem: szép volt.

S jött nyomukba a másik.

— Milyen kedves tubarózsák, szólt a férfi; mikor ajkam elõször illette az ajkadat, illyent tüztel a gomblyukamba.

A harmadik pár a szegõt dicsérte és sokan jöttek még, kiknek a hõdolata mind csak a rózsákat, szegõt és tubákat illett. Ezek az elsõ szerelem édes miszticizmusán mind tustek már.

Utojára következett egy félgyerekember és egy félgyerekleány. Alig szóltak egymáshoz, alig érintették egymás kezét.

A kirakathoz érve, azt mondta pirulva a leány:

— Ni, ibolya!

Az összes sétálók között ezek vették csak észre az elsõ szerelem édes fakadásának szelid virágát.

Napirend 1901. március hó 6-án.

Naptár: szerda, márc. 6. — Róm. kath.: Kolteta. — Prot.: Fridolin. — Görög-kel. (febr. 21.) Timót. — Zsidó: Adar 15. — Nap kél 6 óra 16 perckor; nyugszik 5 óra 35 perckor. — Hold kél 7 óra 7 perckor este; nyugszik 6 óra 14 perckor reggel.

Idõjelzés a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: szeles idõ, havas esõ és fagypontról körüli hõmérséklet.

Színház: »Rantzauk«; dráma.

— (Személyi hír.) Tormay Károly alispán ma reggel vizügyi tárgyalás céljából Bar.-Sellyére utazott.

— Nos, — szólalt meg újra — én elmondtam történetemet és te hallgatsz?

— Elmondtad te az enyémet is.

— Én??

— Igen, a kinek szerelmeért te eldobtad magadtól a fényt, a pompát, a szülõi varázsszeretetet; a kinek hûtlenségeért eldobtad életedet: én vagyok. Hálátlan, becstelen paria voltam nememnek, hogy a hiuságtól, a szép külsõtõl elvakítva hallgattam a virágosszavú csábító szavára s mig te nevedet imádságba foglalva mentél napi munkádra, hogy nekem jólétet, boldogságot teremts, én a bûn karjaiba dobtam magam, kacagtam együgyû szerelmed felett, a mely, hogy vakká tett, nem láttad más szerelmének tüzet ajkamon. Fegyvered dörrenése felriasztott a bûn lethargiájából. Még egy töltés volt benne. A kezem nem reszketett. Egy nyomás a ravaszon és minden elcsendesült körülöttem. Most itt fekszem. A takaróm sötét, mint a megcsalt férj atka, a derékajlam hideg, mint a hûtlennõ emlékezete.

A toronyóra mélabús kongása átrezgett a vastag falakon.

Egy . . .

A szellemek óraja elmúlt.

A két hulla mozdulatlanul fekszik a hideg márványasztalon, egymást virrasztva a pergamen színû lepedõ alatt.

Férj és feleség.

Nem kacagó ironiája ez a sorsnak?

— (**Március 15.**) Közeledik rohamos lépésekkel nagy nemzeti ünnepünk, melyet évenként oly nagy kegyelettel ül meg a nemzet, de különösen a nemzet ifjúsága, mely ideális lelkesedéssel csüng negyvennyolc emlékein. A hivatalok természetesen nem ünnepelnek e napon, nekik április 11-ét rendelték ünnepül, de az egyes független körök karöltve az ifjúsággal annál impozánsabb módon ülik meg a nagy napot, a sajtószabadság kivívásának nagy napját. Városunkban évenként a jogász ifjúság hazafias ünnepélye szokott lenni mindig a legényesebb s az lesz bizonyára most is. A kirendelt ötös bizottság serényen munkálkodik az ünnepély előkészítésén s egy-két nap múlva kinyomatja már a hazafias ünnepély műsorát is, mely a napnak csak dicsőségére fog válni.

— (**A polgármester felgyógyult.**) Majorossy Imre polgármester, ki egy hétig gyöngékedett, ma ismét megjelent hivatalában és elnökölt a pénteki rendkívüli közgyűlés tárgysorozatát előkészítő tanácsülésen.

— (**Purim.**) Ünnepe van ma izraelita polgártársainknak. A vigalom ünnepe, a purim, mely megfelel a farsang végének. Furimkor a vigság, az öröm költözik házaikba s a mai nap meg van engedve a tréfa, a mulatozás, az álarcos vendégek járása. Ma délelőtt a templomban ünnepies istentisztelettel ülték meg az izraeliták a purimot, a délután és az este pedig a farsangolásnak volt vidám ideje.

— (**Jelentés a vizről.**) A Tettyei forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: A vizek tele vannak; a tettyei forrás vízszolgáltató képessége folyó hó 5-én reggel 2160 köbméter.

— (**A törvényhatósági közutak tisztántartása.**) Kétségtelen dolog, hogy a községek s főleg ama községek részére, melyeknek nincs vasuti állomásuk, fontos tényező kulturális szempontból is a közutak s azok jókarban és tisztán való tartása. Bár most a tél s a tavasz elején nem nagyon lehet gondot fordítani a közutak tisztán tartására, mert bár az utbiztosok ellenőrzése mellett egyre tart az utkaparók munkája, a szeszélyes idő holnap tönkreszilányítja azt, mit a munkások ma dolgoznak. Az idő jobbra fordultával s az állandó jó időjárás beálltával azonban hirtelen szükségessé válik majd a törvényhatósági közutak jókarba helyezése s e célból Baranyavármegye alispánja már most pályázatot hirdet a törvényhatósági közutak főtartásához a folyó évben szükségelt új utiszereknek és eszközöknek szállítására. Az előírászat hatszáznyolcvanhét korona. A pályázatok folyó évi március hó tizenharmadikáig adandók be Baranyavármegye alispáni hivatalához.

— (**As „Eleven ujság“ másodszor.**) A pécsi izraelita nőegyletnek szombaton este a Vigadóban tartott estélyének fényes sikeréről tegnapi lapunkban már megemlékeztünk. Ez a nagy siker arra az elhatározásra vezette a rendezőseket, hogy az estélyen előadott „Eleven ujság“-ot megismétlik; még pedig holnapután (csütörtökön) este 8 órakor a Vigadóban. Ez előadásra a beléptidij 1 korona lesz.

— (**Hamis ezüstforintosok.**) A m. kir. pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki a napokban valamennyi törvényhatósághoz, melyben felhívja azok figyelmét arra, hogy az utóbbi időben osztrák veretű hamis ezüstforintosok kerültek forgalomba anélkül, hogy eddig a hamisítók kiléte, illetőleg a hamisít-

ványok készítése helye kideríthető lett volna. Az említett hamisítványok meglehetősen sikerülteknek mondhatók, amennyiben géppel szabályosan benyomott szélirattal is bírnak, ami az előfordult többi hamisítványon nem észleltetett, mert a felirat vagy egészen hiányzott, vagy pedig legfőlegb egyes idomtalan betűkkel és egyéb jelekkel volt beverve. A hamisítványok főismertető jele ebben a szélirattal foglaltatik, amennyiben a szélirattal képező „Viribus unitis“ jelmondat „unitis“ szavában az „s“ betű meg van fordítva. A pénzügyminiszter a bűnös visszaélések meggátlása végett értesítette erről a törvényhatóságokat.

— (**Járványok a vidéken.**) A folyton változó időjárás folytán beállott járványok közül — a legújabbban kibocsájtott egészségügyi statisztika szerint — Baranyavármegye területén a múlt február hó elsejétől tizenötödikéig a roncsoló toroklob, bélhagymáz, vörheny, kanyaró és hőkhurut léptek fel járványosan. A roncsoló toroklob tizenhárom községben tizenkilenc köreset és egy halálozással lépett fel. A bélhagymáz, mely a mohácsi járás Lancsuk községében három köresettel lépett fel, mindössze négy községet lepett meg, hol hat beteg közül egy halt meg. Jóval erősebben pusztított a vörheny, mely hat községben tizenkilenc esettel szerepel, bár halálozás itt is csak két esetben történt. A kanyaró csupán a siklósi járás Beremend községében lépett fel, hol két köresetet okozott halálozás nélkül. A hőkhurut szintén csak egy községben lépett fel, a pécsi járás Arpad községében hol három megbetegedés történt.

— (**Bedőlt a vármegye kapuja.**) A ki már látott piszkosan őszhaju, foghíjas vénasszonyt, a mint tátott szájjal, eszelősen vigyorog a járók-kelőkre, az fogalmat alkot hat magának arról, hogy hogy néz ki az öreg vármegyeháza kapuja. Az a nagy, barna, öreg kapu, melynek a régi boldog időben annyi öröme vala a büszke méneken nyargaló, bándériumos daliák ki és bebocsájtásában, mely még a főszolgabírói mogyorófavesszők és kalodák idejében rettegett valamije volt a szegény legényeknek, most ott hever a maga nekirozsdásodott, szűtte mivoltában a vármegyei udvar sarában, hol darócruhás rabok rozsdás harapófogókkal szedik ki belőle a töredezett srófokat. Bizony végelegyengülésbe esett az öreg kapu s ahogy az elmúlt éjjel a nagy szél nekivette magát, hát a kapu is egy kicsit ropogott, recsegett, mintha azt akarta volna mondani, hogy nem adja meg magát, de a mint az erős szél jobban körülkapta s már a bordáit is recsegni érezte, valami otromba nagy zuhanással szépen lefeküdt a földre s most békességesen túri, hogy a rajta támadt folytonossági hiányokat, hitvány puhafadeszkákkal foltozgassák, azok a búsképű darócruhás rabok! . . .

— (**Csodaszülött.**) A hatház-utcában ma reggelre a Mikó féle ház egyik lakosnője egy csodagyermeknek adott életet. A máskülönben teljesen kifejlett leánygyermeknek két szája van egymás alatt, a mi bizonyára egyike a legritkább természeti rendellenességeknek. A fáma először azt is beszélte ma a csodaszülöttről, hogy *ősnike-fejje* jött a világra; de a feje, orra, arca, fülei teljesen rendesek, csak a rendes száj alatt van még egy másik szájnyílás az áll hegyén, mely összeköttetésben van a felső szájüreggel. A kis csodaszülött még él s mivel leány, borzasztó lenne elképzelni is, mennyit tudna beszélni, ha már anyós-korba jutna!

— (**Árvíz a puturlukban.**) Az esőzések és a lágy idő megolvasztotta a Me-

cseken levő havat és ez a hólé egész kis áradást képez az alsó puturlukban, a merre rendes lefolyása van. Az alsó puturluk-utcát tudvalevőleg az ősszel rendezték, a vadviz-árok helyét egyenesre kikövezték egész a Hamerlitéle telepig s innen aztán három arasz széles favályu, ugyanolyan szélességű kiköveztet vizfolyás vezet le a hegyi vizet. Ugy látszik, hogy az illetékesek, dacára, hogy éveken át látták a patak lerohanó nagy vizét, elfeledtek megfelelőképp intézkedni, így aztán megesezt, hogy *tegnap reggelre a három arassos vízfolyás köveit és vagy husz kocsiira való földtömeget a sebesen rohanó víztömeg elsodort és mély árkot mosott az ut mentén*, úgy, hogy a kocsi-közlekedés arra lehetetlen veszedelem nélkül. Tegnap délután aztán három ácsmunkás favályuk alkalmazásával némileg szabályozta a víz folyását, csak hogy ezen vályuk is oly keskenyek, hogy a fele víz ismét csak mellettük folyik el.

— (**Névmagyarosítás.**) Krauss Béla, babócsai illetőségű, sásdi lakos vezetéknevének „Kardos“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— (**Siklósi hangverseny.**) Mint szállodagáló hír, tán aféle mende-monda, hozzánk is eljutott az a hír, hogy a Pécsi Dalárda Siklóson hangversenyt fog adni. A hangverseny jövedelmét a dalárda a kassai utra fogja fordítani s a siklósi hangversenyt kizárólag erre a célra rendezi. — Annak a hangversenynek a programja ugyanaz lesz, hir szerint, mint volt a Pécsi Dalárda hamorisztikus estélyén. Ezzel a siklósiak meg is lehetnek elégedve, mert az a program méltó arra, hogy megismételjék. Hogy valóban meg lesz e ez a hangverseny, azt még bizonyosan nem tudjuk — mi is csak úgy hallottuk.

— (**Áthelyezés.**) A király megengedte, hogy Lukács Zsigmond, nagymartoni királyi járásbírói albiró, eddigi minőségében a kaposvári kir. járásbíróshoz saját kérelmére áthelyeztessék.

— (**A pécsvidéki tanítónők egyelete**) által március 10-én d. u. 5 órakor a „Vigadó“ nagytermében rendezendő felolvasó és zeneestélyének műsora a következő: Vándorlások az alpesi tartományokban. Scioptionnal szemléltetve felolvassa Kiss József főreáliskolai tanár. II. Serenada Wiedetől. Scherzino és Graziella. Zongorán előadják Kaltnecker Ilona és Girardi Erzsi urhölgyek. III. A gyermek bizalma. Fordította Csiky Gergely. Szavalja Horváth Irma urhölgy. IV. a) Hadd haljak én. Dal Tosti P.-tól. b) Weit. Dal Burns Róberttől. c) Népdalok. Énekli Schneider Istvánné urhölgy. V. Magyar nóták. Előadja a pécsi jogászbanda. Tagoknak az évi tagsági jegyek szolgálnak belépőtől, nem tagok egy koronát fizetnek.

— (**Csernátony Lajos meghalt.**) Gyásza van a magyar költészetnek: Csernátony Lajos, országgyűlési képviselő, a híres publicista meghalt. Csernátony (Cseh) Lajos, szül. Kolozsváron 1823. aug. 11-én. A szabadságharc idején Kossuth titkárja és a „Március Tizenötödike“ egyik szerkesztője volt. Titkárja volt a honvédelmi bizottságnak s és egyáltalán nagy befolyást tulajdonított neki, a mi miatt, mint Kossuth egyik legbizalmasabb embere, igen erős támadásoknak volt kitéve. Okul fiatalkori botlásait vetették, a miket gyakran vetettek szemére, pedig ha valaki, ő jóvátette azokat hosszú, válto-

zatos életpályáján. Haynau különösen gyűlölte őt és Csernust azért akasztatta fel, mert vele tévesztette össze. Csernátynak sikerült külföldre menekülni. Itthon incontumátiam halálra ítélték, s képét felakasztották. Egyideig Párisban tartózkodott, s mikor az államcsíny után onnan kiutasították, Angliába ment, hol mint nevelő és hírlapíró élt, 1860-ban Garibaldihoz csatlakozott, mint a magyar légió hadbírája. 1867-ben hazatért s a f. v. Józsefvárosi kerületében országgy. képviselővé választották. 1879. óta Fiumét képviselte, majd Szokolóát és 1896 óta Erzsébetvárost. Száműzötése alatt is dolgozott a magyar lapokban Tomy álnév alatt írt cikkei nagy tetszésben részesültek. Itthon eleinte a »Hon« munkatársa volt, később »Ellenőr« címmel saját lapot alapított, mikor pedig ez megszűnt, a »Nemzet«-be írta az ismert Rovás című cikkeket. Eleinte a balközéphez tartozott; a fuzió után ő is követte Tisza Kálmánt.

— **(A közgyűlési tárgysorozat előkészítése.)** A városi Tanács mai ülésében foglalkozott a pénteki rendkívüli városi közgyűlés tárgysorozatának előkészítésével. A közgyűlésnek — mint halljuk — négy tárgya lesz: első a belügyminiszter rendelete a városi tartálék alap szervezéséről szóló szabályrendelet módosítása tárgyában; második a posta palota telekátengedési ügye; harmadik a városok ügyeinek rendezéséről szóló törvényhatályának fenntartása tárgyában a képviselőházhoz intézendő felirat; végül a negyedik Stern Ede szállásbiztos nyugdíjaztatási ügye. A meghívókat a közgyűlésre holnap bocsátják ki.

— **(Összetört panoráma.)** Ahogy az ember úgy messziről elnézi azokat a néhány silány képpel tarkított vászonponyvás, szegényes tákolmányokat, melyek közül egy már huzamosabb idő óta ott van felállítva a Buzatéren, nem is hinné, hogy ezekre menő annak a tákolmánynak az értéke. Ma aztán megtudtuk azt is, hogy bizony sok pénz fekszik az alatt a piszkos ponyva alatt. A tegnapi óriási szél, — mely nálunk, mint azt tegnap esti lapunkban említettük — tüzfalat is ledöntött, alaposan megrongálta a Buzatéren levő König-féle panorámát. A külső fedélponyvát széthasogatta, a tartó-póznákat pozdorjává törte. Ez által aztán persze szabad bejárata lett a csapkodó esőnek s a sivitó szélnek, mely meg is tette a magáét, amennyiben az eső mindent eláztatott; a szél pedig összetépte Munkácsy Mihálynak egy óriási »Róma« körfestményét, melyet König ezernyolcszáz frankért vásárolt. Természetes, hogy ezek a károk szinte megfosztották a szerencsétlen, csekély jövedelmű panorámást még a megélhetés lehetőségétől is, mert tarka panorámáját a szeszélyes szél néhány perc alatt értéktelen rongyokká tépte.

— **(Megerősítés.)** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Vince, pécsi állami főreáliskolai ideiglenes rendes iskolaszolgálatos rendes iskolaszolgálati állásában véglegesen megerősítette.

— **(Fejérváry Géza báró jubileuma.)** Fejérváry Géza báró, honvédelmi miniszter, városunk diszpolgára — a ki csak a minap hagyta el a szanatóriumot — az idén jubileumot ül: katonai szolgálatának ötvenéves jubileumát. 1851-ben került ki mint alhadnagy a bécsujhelyi katonai akadémiából és az azóta letelt ötven év alatt a legfényesebb katonai pályát futotta meg. Jubileumára készülődik már a honvédség is és a honvédelmi minisztérium is.

— **(Ujságkiadók gyűlése.)** A magyar ujságkiadók országos szövetségének választmánya vasárnap délelőtt Zilahy Simon elnöklése mellett Budapesten ülést tartott. Az elnök előterjesztésére egyhangulag megválasztották dr. Marton Sándor fővárosi ügyvédet a szövetség jogtanácsosává. A választmány még több igen fontos, az ujságkiadást nagy mértékben érdeklő ügy tanulmányozását, lennálló visszas helyzetek szanálását rendelte el s elhatározta, hogy a rendes évi közgyűlést március 24-én, vasárnap, délelőtt fél tizenegy órakor tartja s a meghívókat erre a legközelebbi napokban bocsátja ki.

— **(Bedőlt fal.)** A Kaposvári utca 19-ik számú ház udvarán ma bedőlt egy fakerítés, mely a telek hegyoldalán állott. A vaszi esőzések alámosták a falat, mely bezuhant az udvarra, azonban semmitféle szerencsétlenséget nem okozott. A ház tulajdonosa Jeszenszky Ferenc borkereskedő, a ki az intézkedéseket megtette a bedőlt fal helyreállítása céljából.

— **(A város központi választmánya)** ma délután 3 órakor ülést tartott a városháza polgármesteri helyiségében Majorossy Imre polgármester elnöklése alatt, a jövőévi képviselőválasztói lajstromok összeállítására tárgyában. A választmány a névjegyzékek kiigazítása végett küldöttséget küldött ki, mely folyó hó tizennegyedikétől kezdve naponként délután 3—5 óráig ülésezik a városházán a közgyűlési teremben, hol minden választó polgár jelentkezhetik a felvétel végett folyó hó 31-ig, a mikor is az összeíró küldöttség munkálatát befejezi.

— **(Pályázat a Ludovika akadémiában.)** A Ludovika-akadémiában a jövő tanévre üresedésbe jövő alapítványi helyekre most hirdet pályázatot a honvédelmi miniszter. Pécs szab. kir. városnak a Ludovika akadémiában pécsi ifjak számára tett alapítványa is üresedésbe jön, melyre a város el az adományozási felterjesztés jogával. A pályázati kérvények Pécs szab. kir. város közönségéhez a polgármesteri hivatalba nyújtandók be május tizenötödikéig.

— **(Halálozás.)** Mint Debrecenből értesülünk, ott tegnap éjjel Kovács István, a keresk. és iparkamara fogalmazója élete 38-ik évében elhalálozott. Kovács István hasonló minőségben néhány évig városunkban is működött és ez idő alatt a pécsi kerületi és keresk. betegsegélyező egyletek szervezésében sokat dolgozott. Ő gyűjtötte egybe az ipartörvényre vonatkozó összes rendeleteket és döntvényeket, mely közkezen forog. Kora elhunytát neje és három gyermeke gyászolja. — Özvegy Kunfy Simonné szül. Spitzer Julia, 2-án meghalt Kaposvárott nyolcvanegy éves korában. Az elhunyt urinót széleskörű, előkelő rokonság gyászolja.

— **(Fényképezési műterem.)** Marton István helybeli fényképész ez uton is értesíti a tiszteit közönséget, hogy helyben a Ferenciek utcája 21. sz. házában fényképezési műtermet rendezett be, hol tartós és precíz kiállítású fényképeket a legolcsóbb áron készít. Csoportképek árai megegyezés szerint. Marton kívánatra a megrendelő lakásán is eszközöl fényképfelvételeket. Az általa készített remekkivitelű arcképes levelezőlapok különösen megérdemlik a nagyközönség érdeklő-

dését, melyeket úgy fénykép, mint felvétel után olcsó áron készít.

— **(Az új csillag.)** Rövid táviratok már jelentették azt a szenzációs csillagászati eseményt, hogy egy új elsőrendű csillag tűnt föl hirtelen az égboltozaton a Perzeuszban. Három század óta nem történt ilyesmi. 1604-ben és 1572-ben Kepler és Tycho fődöztek föl egy-egy erős fényű új csillagot az Ófukaszban, illetőleg a Kassziópea csillagképen. Tycho csillaga, a mely tizenhét hónapig ragyogott az égen, fényével fölülmulta még a Vénuszt is. A mostani új csillag fölfedezése az angol Anderson érdeme. Február 21-én este észre vette, hogy a Perzeusz csillagképben üres helyen hirtelen föltűnt egy új csillag, a melynek nagysága 2.7. Már 22-én este megnövekedett fényében s 23-án fényes nappal is látható volt kis messzelátóval. Néhány napig még nőtt, elérte az első rendű csillagok nagyságát, de február 28-án, mint egy erlangeni távirat már tudatta, megcsappant a fénye. — Valószínű, hogy most már egyre gyöngülni fog a fénye, végre egészen eltűnik a csillag. Érdekes probléma, hogy miképpen támadnak ezek az új csillagok? Eddigél az volt legvalószínűbb föltevés, hogy két égitest összeütközéséből születnek. Nagyobb a valószínűsége azonban annak a hipotézisnek, hogy ha egy szilárd égitest belekerül valami rengeteg gáztömegbe, a gáz meggyulad s égését látjuk mi új csillagnak, vagy pedig, miként a meteor, maga a szilárd égitest lesz izzóvá a surlódástól s addig látható, a mig el nem ég. Ez az égi katasztrófa azonban, a melynek látható jele csak most tűnt föl, már évezredekkel ezelőtt történhetett, de olyan messze a földünkől, hogy fénye csak most ért hozzánk.

— **(Tavaszi ünnepély.)** A »Pécsi Munkásképző Egylet« ifjusága — az egylet könyvtár alapja javára — folyó évi március hó 24-én a Scholz-téle sörcsarnokban szavallat-, humorisztikus előadás és táncokkal egybekötött tavaszi ünnepélyt rendez. A zenét Tóth József jól szervezett népzene-kara szolgáltatja. A tavaszi ünnepély kezdete este 8 órakor. Belépti díj személyenként előre váltva 60 fillér, este a pénztárnál 80 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Jakab Imre, Csapó István, Petrovits Dezső, Kreska Antal, Müller Károly és özv. Bors Mártonnéval, valamint a bizalmi férfiaknál.

— **(Szkioptikon előadás.)** A mohácsi áll. polg. fiu- és leányiskolában — mint levelezőnk írja — 1901. március 3-án d. u. 4 órakor érdekes és tanulmányos előadásban volt részök úgy az intézeti növendékeknek, mint a jelenvolt közönségnek. A közoktatásügyi minisztérium belátván azt, hogy a realista tárgyak is csak úgy hasznosak, ha gyakorlatilag adatnak elő, egy szkioptikon-gépet küldött le a nevezett intézetnek. Az első kísérlet igen jól sikerült. Számatalan képet vetített Masay Lajos tanító a magyarok történelméből s az azokon feltüntetett eseményeket egy-egy fiu- és leány növendék megmagyarázta. Az előadást különösen a földműves-nép hallgatta végig a legnagyobb figyelemmel és áhítattal, de a tanuló ifjuságra nézve is igen tanulságos volt.

— **(Örvezető ur mulat.)** Jakics János, 52-ik gyalogezredbeli örvezető, tegnap este a »Három varju«-korcsmában mulatós jókedvében lévén, nem respektálta a baka és a huszár közötti különbséget, hanem beléjük kötött a huszárokba. Egy jelenvolt őrmester azonban kiutasította az elbizakodott bakát, a ki a szubordinációnak engedve, ki is ment, de odakünn tehetetlen dühében bevverte a korcsma összes ablakait. Természetesen a kezét is összevissza vérezte s ilyen állapotban fogta közre a katonai őrzőjárat s bekísérte a kaszányába. Most bizonyosan — ül.

— **(Megverte a sógora.)** Horváth János nevű ember tegnap este összevert arc-

cal állított be a városházára s ott bepanaszolta verekedésért sógárát. Ugy adta elő ugyanis a dolgot, hogy az ipánál iszogattak a sógorával együtt s mikor hazafelé mentek, a sógora neki esett és véresre verte. A megvert embert a rendőség a bírósághoz utasította panaszával, hogy ott vegyen elégtételt verekedő sógorán.

— (A polgártárs kívánsága.)
Meglőtt koru polgar kopog végig az első magyar biztosító intézet hivatalos helyiségeihez vezető folyosón.

Hosszas szemlélődés, keresés-kutatás után végre benyit egyik szobába.

— Alassan kérem, a feleségemet jöttem volna biztosítani! — szólal meg.

— Mi ellen? — kérdi rá a szobában levő hivatalnok.

— Hát a szomszédom legényfia ellen.

Művészet, irodalom

Dalok a színházból.

I.

Egy régi édes operettnek
Melódiáit dudolom,
A szövegét már elfeledtem,
A szövegét már nem tudom.

De ez a dallam, ez a légi
Körülzsongja lelkemet
És mintha május édes napja
Ragyogna a fejem felett.

És mintha az a bájos lányarc
Amelyet némán nézek én,
Reám is vetne egy pillantást
S mosolyogna egyszer én felém . . .

Abránd, álom, elérhetetlen,
Amely valóvá nem lehet . . .
Egy régi nőta cseng fülembe,
Egy régi bájos operett.

II.

Direktor ur, egy indítványom van:
Ne legyen bérlet más, csak páratlan,
A páros bérletet szüntesse be,
Meglátja, hogy mitsem vessit vele.

As indokom im a következő:
A páros bérletben is jár sok nő,
Am — s ezzel rajtuk sértés itt ne essék —
Nincs egy olyan, ki mindenkinek tessék.

A páratlan bérletnél van olyan,
S vegye a szómat egész komolyan,
A színházat sok férfi azért járja,
Hogy lássa azt, kinek nincs sehól párja.

III.

Én nem tudom, hogy miért van az,
Hogy sok drámai estén
A színházban nincs oly vidám
S jókedvű senki, mint én.

Máskor meg, bár bohózatot
Vagy vígjátékot adnak,
Oly bus vagyok, a szememből
Majdnem könnyek fakadnak.

Én nem tudom, hogy miért van az:
Ha édes, magát látom,
A legzordonabb drámát is
Én vidámnak találom.

S ha páholyában nincs jelen,
Nincs semminek hatása,

Még egy mosolyra sem indít
A Tartalékos férj hatása!

Melohior.

○ Görög rabszolga. Kapossi Józsa bucsuestélye volt tegnap. Hosszabb vendégszereplése után a Görög rabszolgában bucsuzott a pécsi közönségtől, mely a rossz idő miatt bizony otthon ült, míg a színházban igen kevesen voltak. A fekete táblán aztán az igazgatóság bocsánatot kért azért, hogy Szekula Sada és Mezey Andor rekedt — mintha ő tehetne róla. Ha még csak ez lett volna a baj! A kardalnoknok közül is vagy négyen fekszenek betegen. A ki egészséges a színházban, az ritkaság mostanában. Legalább egy kis náthája van akarmelyiknek. Minthogy ilyen állapotok voltak, természetesen Diomed minden énekszámát kimaradt, csak az első felvonás végén helyettesítette Mezeyt Kozma Pista. Szekula Sárka megpróbált énekelni, de hát csakugyan nem volt hangjánál. Mezey meg olyan rekedt volt, hogy szavát is alig lehetett hallani. Kár volt egyáltalán fellépnie, abban a szellős rabszolga kosztümben még jobban meghülhetett esetleg. Ezeket a hiányokat nem lehet felelni senkinek sem, mert beteg mindenki lehet. Magáról az előadásról, illetőleg a többi szereplőről a következőkben emlékezünk meg. Kapossi Józsa Aspáziájánál láttunk már színpadunkon jobb Aspáziát — a tavalyi szezonban. Mindazonáltal Kapossi Józsa nem nyújtott rosszat, sőt teljesen jól alakított s igen szépen énekelt, de ha párhuzamot vonunk a kettő között, — sajnálatunkra — nem ő neki adjuk az elsőséget. Ruhái mind igen szépek, pazarok voltak. Tegnap is eleven volt s jókedvvel játszott — s hangulatot kellett. Vendégszereplése alatt a pécsi közönséget sikerült meghódítania s hiszszük, hogy ezek után hozzánk máskor szívesen is eljön vendégszere-

— Légy üdvözölve kedves barátom Vladimir, új otthonodban.

Vladimir és Mária nyomban felkeltek, de alig akartak hinni szemeiknek.

— Ah, kedves Endrém, már azt hittem, hogy nem is fogunk találkozni és Vladimir elébe ment Endrének és azt homlokra csókolta.

— Igazán Áldor ur, én is azon nézetben voltam, mikép talán baleset érte. Oly észrevétlenül tűnt el mellőlünk Niancéban. Tessék, foglaljon helyet — és egy széket tolt Endrének Mária.

Endre zavarba jött, mert nem tudta, hogy tulajdonképpen hát hogyan is szólítsa Mária. Nagy zavarából Vladimir segíté ki.

— De hát miért is tűntél el szemeink elől?

— Azért a harmadikért. Mert ha veletek tartok, elárulom magamat, amennyiben úgy, amint megállapodtunk, én mint a nagyságos ur inasa szerepeltem. Megvallom itt önök előtt — fordult most Mária felé — igazán rosszul esett nem beszélhetnem azzal a leánnyal. Olyan kedves, enni való baba. Mondhatom, megtetszett. De hát hol ő? kérdé Endre érdeklődve Terézia után.

— Elment, elbucsuzott tőlünk — felelé szomoruan Mária — talán . . . örökre. Azt mondta, hogy Nagyváradra megy nevelőnőnek.

Mária e kijelentésére Endre szeretett volna nyomban felugrani és rohanni Terézia után. Vladimirek előtt nem akart érzelmeiről szólni, de tudta, érezte, hogy azt a leányt tudná szeretni egy életen át. Percnyi szünet állt be, mit aztán Endre székéből felemelkedve szakított meg.

épült apácák kolostorának azon a részén, hol Mária zárva volt, a barátok kertjére nyíló ablak parkányzatán a nagy sötétségben megjelenik egy alak, mely lassan ereszkedik az ablakból, alá, mintha a meredek falon mászna. És lábai szilárd testet érezvén elbocsátá a kötél-hágsót, melyen leereszkedett.

— Édes Mária, — szólt Vladimir — siess az idő fut — és Mária karon fogta, hogy elvezesse a fasor végén álló házhoz. De következő percben mellettük terem egy másik női alak, kit meg Anna, ki éppen jókor ért oda, fogott karon.

— A viszontlátásra édes Terézia, — szólt Mária és Vladimirel a szánkóhoz siettek. Vladimir az egyik utazó bundát adta Mária, ő maga pedig a másikat vette magára. A szánban elhelyezkedve, a kocsis a lovak közé csapott, melyek mint a szél vitték a könnyű szánt. Mária Vladimir keblére hajtá fejét.

— Édes Vladimirem, — sugta halkán Mária, — mily jó vagy te hozzám. De hallod minő más csengő hang és ijedten beljebb húzódott a bundában.

— Semmi édes. Az egy másik szán, melyen Endre, Anna, meg Terézia ülnek. Ők utánunk jönnek. De hiszem, hogy Endre betartja a kocsisal a kellő távolságot — és egy csókot nyomott Mária homlokára, mely most hideg volt, mint a márvány.

— Hála ezért az Istennek, hogy megsegített teremben, most már édes anyád és nénéd fondorlataitól, mit sem kell tartanod.

Mária azonban nem felelt, mert akkor már mély álomba merült. Vladimir karjára hajtva fejét. A szán

pelni. *Tissayné* páratlan Irise feledtetett mindent. Annyi tüsszel s annyi kedvességgel játszott, mintha tegnap akart volna először bemutatni a közönségnek Irisét. A maroknyi publikum sokat, nagyon sokat tapsolt neki. *Nádassy József* is igyekezett tőle telhetőleg pótolni a bajokat s duplázott buzgalommal játszott. (C.)

○ A b.-viszlói ev. ref. egyház története. Az egyes egyházak hanyatlása és a növekedő egyháziatlanság ellen az első segély nem lehet más, mint azon egyház történelméből levont tanulság. — Ha látja a nép azt a fárasztó küzdelmet, melyek között ősei a nehéz időkben hithűségüket, egyházszeretettüket megőrizték, akkor az ő lelkét bevont közöny jege is megolvad talán s új tettek kerül a sor. Ez buzdította *Lukácsy Imrét*, hogy a b.-viszlói egyháznak történetét, száz éves múltját, az ő szokott szép irányával megírja. Siklós vidéke reformációjának megírása után Viszló régi váráról, az abhoz fűződött emlékeket meséli el. Azok a mohos kődarabok, miket az eke felvet a vár helyén, ezredéves történet néma emlékei. Azok a kövek látták a vad paripákon száguldó tatár csordákat, a horfi bánat sőháját. Viszló régi vára a ref. szentegyház háta megett a lelkész és tanító kertje helyén állott. Az egyház eredetéről szólva mesteri tollal írja le, hogy mennyi megaláztatást és üldöztetést kellett ama névtelen hősöknek, az egyház vezető pásztorainak hűveikkel együtt elviselniök. A viszlói templom alapkövét, 1800. május 26-án tették le. Az elmúlt évben nagy fényvel ünnepelte meg az egyház a száz esztendő évfordulót. Ezen ünnepélyről részletes beszámolást közöl a kis kötet is. A könyvecske végére hagyott függelékben a szerző az egyház statisztikáját tünteti fel. Szomorú igazság világlik ki ebből. Az utolsó 25 év alatt a természetes szaporodás nagyon szomorú eredményre vall. Viszlón és

Márfán 225 személy volt. Ebből esett egy évre 9. A mi szaporodás tehát a század első felében mutatkozott, az teljesen elenyészett a második felében. Végül a szeretet meleg hangján biztatja népet egy jobb jövő reményével. A könyvecske megrendelhető a szerzőnél B.-Viszlón. Ára egy korona.

○ A »Zenélő Magyarország« zongora és hegedűzenemű folyóirat március 1-ei 5-ik füzeté igen érdekes tartalommal jelent meg. A mindenütt kedvelt zeneműfolyóirat e száma tartalmazza a következő darabokat: I. *Doda-Borbély Sándor* »Elsírtam már a könnyemet« magyar dalát. II. *Farkas Lajos* »A vén cigány« melodramáját a magyar szabadságharc idejéből. III. *Stark Henrik* »Ha igyekszem majd menni fog« kupléját Minden száma hasonló gazdag tartalommal jelenik meg a »Zenélő Magyarország«-nak. Évenként 24 füzet, minden füzet 10-10 oldal hangjegy tartalommal a legjobban megvalasztott kiváló sikerű ujdonságokból összeállítva, 242 oldal tartalomért 12 korona, félve 12 füzet 120 oldal tartalomért 6 korona és negyedévenként 6 füzetért 3 korona az ára. Elfizethetni az 1601. évi VIII. évfolyamra a »Zenélő Magyarország« (*Klöbner Ede*) zeneműkiadóhivatalában, Budapest VI. Csengeri utca 62-a honnan megismerésre mutató füzetet 60 fillér beküldéssel ellenében küldenek.

○ Az állatok világa. A Légrády testvérek kiadásában megjelent nagy díszű műnek 17-ik füzeté hagyta el a sajtót. Ami azt jelenti, hogy az első kötet mihamar véget ér. A *Méhely Lajos* szerkesztésében, továbbá *Chernel István*, *Csiki Ernő*, *Kohaut Lajos* és *dr. Rátz István* közreműködése mellett megjelent műnek a legutóbb közreadott füzetében a cibetmacska lélekéről szóló rész befejeződik s a menyétfélékről szóló szintén igen érdekes rész veszi kezdetét. Mint az eddig kiadott fü-

zeteket, úgy ezt is szép szövegképek díszítik, amelyek a kitűnő szöveghez minden tekintetben hozzáillenek. Az állatok világát az olvasó közönség minden könyvkereskedés útján megkaphatja, valamint a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci-körút 78.) Egy füzet ára 80 fillér. Az eddig megjelent füzetek szintén megszerezhetők.

Tanügy.

(Gyümölcsfa-tenyésztési tanfolyam. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapesten megtartandó nyolcnapos, a faiskola kezelő néptanítók és gazdasági alkalmazottak részére pedig Kolozsvárott. Keszthelyen és Kis-Szebenben tíznapos gyümölcsfa-tenyésztési tanfolyamnak megtartását elrendelve, pályázatot hirdet. A tanfolyam Budapesten a m. kir. kertészeti tanintézetben folyó évi április hó tizenharmadikától április hó huszonötödikéig tart. Ezen tanfolyamra csakis tizenkét lelkész fog az állam költségén fölvetetni, akik egyenként harminckét korona utiátalányban és napi hat korona ellátási díjban fognak részesíttetni. Mindazon közönségi lelkészek, kik ezen tanfolyamon részt venni óhajtanak, felhivatnak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, amelyben lakhelyük (vármegye és község), életkoruk, nyelvismeretük, valamint azon körülmény is, hogy vidékük a gyümölcsstermelésre kedvező-e, fel kell említened, folyó évi március hó huszadikáig a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez közvetlenül terjeszték fel. Oly lelkész, ki már ily tanfolyamban részt vett, valamint segédlelkészek, nem vétetnek fel. Az állami ösztöndíj mellett felveendő lelkészekon kívül felvétetik még a

siklott könnyedén a sima havon, a lovak prűszköltek maguk után hagyva magas hó hullámokat, mit egyes fordulónál felverték. *Vladimir* keblét egy boldog érzés tartá fogva. Örült a lelke. Elfeledett most mindent, hisz az ő mindene ott volt most mellette, kit Istenen kívül tőle más el nem vehet. *Endre* pedig a kellő távolság betartása után követé *Vladimir*éket. Hajnali fél négyre járt az idő, midőn szánjaik *Lucava* mezővároska első házaikhoz értek. November harmadik napjának reggele tehát. Mintha tél apó ennek tudatában lett volna, megvárta nagy ősz szakállát és hullott a hópelyh sűrűn. A hideg északi szél megkorbácsolta a havat utasaink szemébe, bármikép is elfődték arcukat. Mikor *Lucaván* keresztül hajtottak, *Vladimir* meglökte a kocsist és egy üveg szilvóriumot nyomott a kezébe, mit az mohón kapott el egyenesen szájához emelve, nagyot huzott az üvegen és sokszor úgy, hogy a kocsis biz oda se nézett a csunya havazásnak. Csak a lovak birják, ő most már csak kísérti *Niance*ig.

Endre ugyanezt cselekedte kocsisával, még öt forintot ígérve neki, hogy annál jobb kedve legyen. Majd kifizeti a nagyságos ur *Niance*ban; szokta olykor mondani a két nő előtt.

Terézia csakugyan azon véleményben volt, hogy az előtte ülő férfi, *Vladimir*, atyjának volt inasa, mit *Anna* is állításával erősítgetett.

Pirkadni kezdett és a hideg szél alábbhagyott sivitő fűtülésével, csak a hópelyhek hulltak alá sűrűn. Még egy negyedóra és elérék *Niance* határát. Innen könnyű szerrel jutottak Magyarországra a Tölgyesi szoroson át.

XV.

Niancétól *Endre* kivételével a többiek: *Vladimir*, *Mária*, *Terézia* és *Anna* együtt utaztak. *Terézia*nak nem tűnt ugyan fel *Endre* elválása, de olyan különösnek tetszett az »inasa« viselkedése. A beszédéből, mely az egész utazás tartama alatt alig volt néhány szó, kirítt valami, miből *Terézia* azt következtette, hogy talán e gyér felvilágosítással palástolni akart valamit *Endre*, illetve az inasa, nehogy többet szólva, árulja magát előtte. Meg kellett nyugodnia tehát abban, hogy az a férfi csakugyan a nagyságos ur inasa. *Vladimir* az *Endrével* megbeszélte terv szerint Erdélyben, a *Maros* mellett fekvő *Felvincen* fog megállapodni. Ugy is történt. Első dolga volt az ottani hatóságnál bejelenteni tartózkodását és egyuttal *Annát* is, mint cselédjét. *Terézia* pedig könnyes szemekkel vált el barátjától, *Máriától*. Megható volt a jelenet, midőn *Mária*, *Terézia* nyakába borult.

— Isten önnel *Vladimir*, szólta *Terézia*, — mert most sem tudta annak vezetéknevét — a velem tett jótéteményeiért mindennapi imámba foglalom nevét, mint megmentőmet.

— Ég vele *Terézia* — és *Vladimir* a leány finom kezét ajkához emelé. És *Terézia* bucsut intett *Vladimir*éknak, de nem örökre.

Éppen az ebédnél ültek *Vladimir* és *Mária*, mikor *Anna* benyit a szobába és jelenti, hogy a tekintetes urat keresi egy ur. Alig végzé be szavait a leány, az ajtó újból feltárul és *Endre* alakja volt látható. *Anna* kiment.

tanfolyamra három négy földbirtokos és gazdaszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ezek is folyó évi március hó huszadikáig tartoznak kérvényeiket beadni.

(Magánvizsgálatok Siklóson. A közel-múltban megirtuk, hogy a siklósi polgári iskola igazgatósága, intézkedést kért az ott megtartandó magánvizsgálatok határidejének kitűzése iránt. Ennek folytán a baranyamegyei kir. tanfelügyelőség a siklósi polgári iskola magánvizsgálatainak megtartására folyó évi március hó huszonkilenc, harminc, esetleg harmincegyedikét tűzte ki határidőül.

Folyószám 155. Idénybérlet 154. Páros bérlet.

Nemzeti színház.

Ma, szerdán, március 6-án:

Két Rantzau.

Színmű 4 felvonásban.

Személyek:

Rantzau Jean	Vágó Béla
Rantzau Jacques	Nagy Dezső
Florence	Németh János
Georges	Rajz Ödön
Lebel	Delli Lajos
Louize	Kende Paula
Marie	Nagy Vilma
Juliette	Komlóssy Ilonka

Holnap, csütörtökön, március 5-én:

Viceadmirális.

Millöcker nagy operettje 3 felvonásban.

Péntek: Ocskay brigadéros.

Szombat: Ugyanez.

Vasárnap: d. u. Kismama. este Hortobágyi virtus.

Közgazdaság.

Tejszövetkezetek a múlt évben.

Pécs, 1901. március 5.

A földmivelésügyi miniszterium által kiadott tejszövetkezeti kimutatás szerint 1900-ban 100 új tejszövetkezet alakult meg, melylyel a szövetkezetek száma 246-ra szaporodott. A tejszövetkezetekben 26952 gazda 45934 tehénüzletrésszel vett részt s összes bevételük a tejért 4,285,359 kor. az 1899. évi 2,300,000 koronával szemben.

A szövetkezetekben nagy mennyiségben termelt vajnak kivételét biztosítandó, Darányi földmivelési miniszter a szövetkezetekkel párhuzamosan 4 vajtermelő központot is létesített, melyek közül a temesvári egész éven át üzemben volt és tagjainak a beszállított tejszirért $\frac{1}{4}$ millió koronát fizetett ki. A többi három központ Szabadkán, Veszprémben és Dombóvárott van, de üzemüket csak az elmúlt év végén kezdték meg.

A földmivelési kormányzat azért helyez nagy súlyt a tejszövetkezetek megalakítására és ezzel a tejgazdaság fejlesztésére, mert a tejszövetkezetek útján a kisgazdák nemcsak a termelt tejet értékesíthetik, de fejlesztvén állattenyésztésüket, az egész gazdasági üzem belterjesebb irányba tereltetik.

Ezen mezőgazdasági ágazat fejlesztésével Darányi miniszter elévülhetetlen érdemeket és a kisgazdák százezreinek örök halálját biz-

tosítja magának, mert tekintettel 2 milliót meghaladó tehénállományunkra, a tejgazdaság révén állandóan óriási összegekkel emelhetjük a nemzeti vagyont.

A kimutatás szerint *Baranyamegyében ötvenkilenc tejszövetkezet van, melyek közül a múlt évben alakult tizenhat; a többi pedig már régebben működik. Ennek az ötvenkilenc szövetkezetnek tizezernél több tagja van, a kik tizenhétezer üzletrésszel vesznek részt a tejtermelésben, vagyis ennyi tehén tejét szolgáltatják be a szövetkezetekbe. A beszállított tej mennyisége a múlt évben megközelítette a tizenháromezer kilogrammon jóval felül volt.*

Somogy megyében csak 3 tejszövetkezet van, melyek azonban szintén igen szépen működnek. Tolnamegyében van 34 tejszövetkezet, melyeknél az eredmény szintén igen jó volt.

S ha tovább forgatjuk a statisztikai kimutatásokat, arra az örvendetes tapasztalatra jutunk, hogy *Baranyamegye az első helyen áll a tejszövetkezetek tekintetében s ezek termelésének számbeli adatai népünk szorgalmáról és gazdálkodási hajlamairól, a szövetkezetek eszméjének áldásos hatásáról beszélnek!*

□ **Sertésvész Pellérdön.** Mint értesülünk, *Brásay Kálmán* nagybirtokos pellérdi uradalmának sertésállományában kiűtött a sertésvész, melynek tovaterjedését meggátlandó, megtették a szükséges intézkedéseket s a zárlatot elrendelték.

□ **Komlótermelés Baranyában.** Egy legújabb statisztika szerint megyénkben csak 1 községben 1 gazda termel komlót 82 kat. holdon. Somogyban se valami nagy a komlótermelés: ott meg 2 községben 2 gazda termel komlót, de a kettőnek komlóföldje együttvéve is csak 25 kat. hold s 600 □ ölet tesz ki.

□ **A közvetlen jegyek menetdíjának leszállítása.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Beliscéről át Dolnji-Miholjácrról Bécsbe Budapestén át s viszont szóló közvetlen menetjegyek menetdíjai az évi április 1-től leszálltatnak úgy, hogy e jegyek menetdíjai említett időponttól következőleg alakulnak, ugymint, Beliscéről Bécsbe s viszont személyvonatoknál I. osztály 31.40 k., II. osztály 22.60 k., III. osztály 14.30 kor. Gyorsvonatoknál I. osztály 42.10 k., II. osztály 29.— k., Dolnji-Miholjácrról Bécsbe s viszont személyvonatoknál I. osztály 30.40 k., II. osztály 21.60 k., III. osztály 13.80 korona. Gyorsvonatoknál I. osztály 41.10 k., II. osztály 28.— korona.

□ **Méhészek és méhkedvelők figyelmébe.** Az Országos Méhészeti Egyesület (Budapest, IX., Köztelek) újabb idő óta a következő kedvezményekben részesíti tagjait minden külön díjazás vagy provízió nélkül. Igen jutányos áron méhköpüket, különféle méhészeti eszközöket, műlép préseket, mézszállító-edényeket és mézes üvegeket, stb. közvetít — sőt kívánatra mézszállító-edényeket ingyen ad kölcsön. — A tagok méhtermelvényeit a lehető legjobb napiárban díjtalanul közvetíti, az eladási ár teljes biztosítása mellett. Méz- és mézszállítási ügyekben tanácsot és utbaigazítást ad, esetleg kívánatra a felszólaló érdekében a vasutaknál eljár. Kellő biztosíték mel-

lett könyvtárából szakkönyveket kölcsönöz. A Méhészeti Kötet, melynek bolti ára 2 korona 34 fillér, 1 korona 24 fillérért adja bérmentve. Mindentéle méhészeti ügyekben útmutatással szolgál. Méhészeti vándor szaktanár kiküldése érdekében kívánatra illetékes helyen eljár. Mézelő fák és növények magvaiból ingyen küld, végül az egyesület szakközlönyét a tagok ingyen kapják, még pedig havonta egy füzetet. A tagsági díj évi 4 korona.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 5-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén *Dániel Gábor* alelnök napirend előtt utólag rendreutasítja *Rátkay Lászlót* tegnapi beszédében használt inparlamentáris kifejezéséért.

A honvédelmi tárca költségvetése fölötti vitában fölszólt *Grómon Dezső* államtitkár s fejtegette a vezérkari tisztek beosztását. A honvédtiszteket nem germanizálják, de németül tudniok hasznos. Romániában a tisztek magyarul tanulnak. Elismeri, hogy a magyarok a legjelesebb huszárok, az első lovas nemzet, de a legények durván bánnak a lovakkal. Ha megmondja az igazat, jobb szolgálatot tesz a nemzetnek, mintha a hibákat elhallgatná. A honvédelmi miniszteriumban nincs protekció a vállalkozókkal szemben. A szállítás realitása a fődolog. Volt már olesó vállalatokkal is dolguk, de az ezek által épített kaszárnyákat másfél év alatt újból kellett építeni. Hazafias irányu könyvek mindenütt rendelkezésre állnak a honvédeknek. Kéri a tétel elfogadását. (Éljenzés.)

Thaly Kálmán ismétli, hogy a magyarokat germanizálják. Számos tőzsgyökeres magyar család lett már németté a közös hadseregben.

TÁVIRATOK.

— **Csernatony Lajos halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Csernatony Lajost*, ki az éjjel végelgyengülésben Budapestén meghalt, az „Angol királynő“-szállóbéli lakásán ma délelőtt felöltöztették. A temetésről az országos szabadelvűpárt fog gondoskodni. Ravatalát a kerepesi temető halottsházában állítják fel. Ma délután egy óraker bontották fel végrendeletét, melyben maga kéri, hogy holttestét boncolják fel. A képviselőházra s a Lloyd-épületre kitűzték a gyászlobogókat.

— **Bukott pénzügyintézet.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A nagyikindai takarékos és előleg-egylet ma csődöt mondott. A pénzügyintézet 500.000 koronával bukott. A betevők legtöbbje kisiparos, kishivatalnok és kisgazda.

— **Öngyilkos tanuló.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A fumei kikötőparton *Bleyer Mór* budapesti műegyetemi hallgató agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Botrány a Reichsratban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Reichsarth mai ülésén a cseh képviselők ismét botrányt provokáltak, utóbb azonban elcsöndesültek.

Pécs szab. kir. város

Meteorológiai állomás a legyűjtés.

1901. március 6. délután 2 órakor

Barométer (redukált) = 759.4 mm. (súly.)

Hőmérséklet = 4.4 °C.

maximuma: 7.8 °C.

minimuma: 3.2 °C. } tegnapi.

Párányomás: 48 mm.

Relatív nedvesség: 77. %

Felhőzet: 10⁺ Str-cum. SW.

Szélirány s erő: NW. 4. Harmatp. — 1.5 °C.

Csapadék 24 órai: 12.0 mm. ☉

Hideg i. v. szél s havas esővel.

Dr. Czifor.

Szerkesztői üzenet.

Következetesség. Ön azt kérdezi, hogy micsoda következetesség az, ha egy újság pár hét előtt néhány helybéli kereskedő abbéli panaszára, hogy közönségünk egy fővárosi cég utazójától vásárol, azzal fenyegetőzik, hogy nincsen távol az az idő, midőn majd a vásárlók neveit fogja közzétenni, a kikben nincsen annyi érzék, hogy szükségleteiket a helyi raktárakból szerezzék be; ma meg a lap élén megjelent hirdetésben hívja föl a közönség figyelmét, hogy egy másik budapesti cég utazója megérkezett és kéri a helybéli közönségtől a szíves megrendeléseket?

Erre nagyon könnyű a felelet s ön is rá fog jönni, ha csak pár hétig kíséri is figyelemmel annak az újságnak a közleményeit, hogy ott éppen a következetlenségben van bizonyos következetesség.

Arra a kérdésre, vajjon most elérkezettnek fogja-e látni az az újság az időt arra, hogy kipellengérezze azoknak a vevőknek a neveit, akik az általa hirdett fővárosi cég utazójánál tesznek itt helyben megrendeléseket s ezzel bizonyítják, hogy nincsen bennük érzék a helybéli kereskedők pártolása iránt, — éppen azért nem is válaszolhatunk egész határozottsággal, mert a következetességnek ama rendszere mellett, a mely ott elvül van, ki tüzve valószínűleg maga az illető lap szerkesztője nem tudna, ma még kielégítő feleletet adni erre a fogas kérdésre.

Láptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAÜTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Pécs, Király-utca 38. sz. alatt

egy pince

800 hektoliter jó hordókkal bérbé adó, ugyanott egy szoba és konyhából álló

lakás

és egy kisebb

bolt helyiség

olcsón bérbéadó.

A Pécsi Takarékpénztár
részvénytársaságIgazgatósága közhirre teszi, hogy folyó
1901. év

március 1-től betéteket

4% kamatra

fogad el és hogy a régi betétek
kamatlábát is folyó év **aprilis 1-étől**
4%-ra szállítja le.

Pécsett, 1901. február 28.

A Pécsi Takarékpénztár
igazgatósága.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész

DIGESTIV

valódi angol universal étel- és emésztő-pora,
hatásában a gyomorbetegségeknél felülmulthatlan.
Étvágy-gerjesztő és emésztést elősegítő. Mindegy
doboz a készítő névével van ellátva. Egy do-
bozt 3 korona előleges beküldésénél bérmentve
szállít

Thierry A. gyógyszerész

balzsam-gyára

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

A gazda gondja

a jó vetőmag, mely **megbízható,**
arankamentes minőségben legol-
csóbbanSpitzer Jakabnál Pécsett,
Pálya-utca 3. számkapható, ki **vöröshere, luzerna,**
vetőbüköny, répa, baltacim,
mohar, fű stb. magvait közvetlen a
termelőktől szerzi be s ezáltal**régi, vagy amerikai mag**
ki van zárva!A „Pécsi Jótékony
Nőegylet” a vezetése alatt

álló gyermekert (ovoda) cél-
jaira a belvárosban alkal-
mas iskola-helyiséget keres.
Tanuló termül szolgáló leg-
alább két nagyobb szoba,
esetleg mellék helyiségek, tá-
gas udvar vagy kert feltét-
lenül megkívántatnak. Aján-
latok Sável Kálmánné e. el-
nöknőnél nyújtandók be.

A Pécsi Takarékpénztár

részvénytársaság igazgatósága közhirre teszi, hogy

folyó 1901. évi május 1-től

- 1) **jelzalog-kölcsönöket 6% kamatra,**
- 2) **törlesztéses jelzalog-kölcsönöket** a törlesztési jaru-
lekkal együtt **43¹/₂** évi törlesztési időre **6¹/₂ %**-ra ad,
- 3) nagy összegű kölcsönöket **6%-nál** alacsonyabb kamatozás
mellett engedélyez,
- 4) a **régi** jelzalogkölcsönök kamatlábát **f. év május 1-től**
illetőleg e nappal kezdődő lejáratoktól **6%-ra,** az alacsonyabb ka-
matra adott kölcsönöket pedig az **1899. november 1-seje**
előtt fizetett százaléokra leszállítja.

Pécsett, 1901. február 28.

A Pécsi Takarékpénztár
Igazgatósága.